

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opusculum Theologico-Canonicum De Sponsalibus

Kugler, Johann

Norimbergæ, 1705

Quæstio V. An & quomodo ad exequendam obligationem Sponsalium
Sponsi cogi possint? Ex num. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40883

QUÆSTIO V.

An & quomodo ad exequendam obligationem Sponsalium Sponsi cogi possint?

Ex num. 4.

70. **R** Esp. Injustè resilientes juxta num. 45. esse cogendos, seu compellendos non tamen absolute, & vi præcisa, si ex invitis nuptiis mali exitus timeantur. Ità Sanchez, l. 1. D. 29. n. 4. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 4. Palau de Sponsal. D. 1. p. 8. Wagnerek in exegeſi ſua ſuper c. requiſivit 17. de Sponsal. Maſtrius cum multis; & Deniq. cum Canonistis Pirrhing ſuper tit. de Sponsal. n. 17. & ſeq. Zæſius n. 18. Engel §. 2. n. 12. Valleniſis §. 3. n. 2. König n. 53. Wameſius Conſil. 426. apud hos Gutierrez, Pontius, Tanner, Conink plurimiq. alij. Specialiter autem Palau n. 6. notat, eam coactionem fieri debere, & poſſe per Solum Judicem Eccleſiaſticum, ſi de jure Sponsalium, vel de valore, aut cauſa reſiliendi, non autem de ſola executione quæſtio ſit. Hæc conſuſio ſuadetur 1º. ex eo, quòd ſic facile combinentur Authores, & Canones, quorum aliqui dicunt tales Sponſos eſſe cogendos, ut c. Ex literis 10. de Sponsal. ubi tamen etiam additur, niſi cauſa rationabilis obſtiterit; alij dicunt monendos, eſſe potiùs quàm cogendos, cum coactiones ſoleant difficiles exitus habere. c. Requiſivit 17. eod. tit. ex quo colligitur,

ab initio esse monendos, cum debeant *potius* moneri, quàm cogi, quòd si monitio non proficeret, esse cogendos, sed moderatè, ità ut censurà nihil proficiente Sponsus pertinaciter resiliens ab ea absolvendus esset, quamvis absolvi non peteret; ut docet cum aliis *Sanchez lib. 1. D. 29. n. 8.* & cum hoc *Pirrhing, Palaus, Wagnerek, König &c.* ne sic coactus tantum fingat consensum, cum irreverentia Sacramenti Matrimonij.

71. Prob. jam specialiter 1^a pars conclus. à nonnullis negata apud *Sanchez & Gobat.* Judex tenetur compellere ad reddendum cuique quod suum est aut ex justitia debitum. Ergo. 2°. Promissor cogendus est, etiam ad pacta, & promissa simplicia servanda *c. 1. & 3. de Pactis.* Ergo multò magis ad servandos contractus onerosos. 3°. Solus Papa inquit *Laym.* tanquam supremus Spiritus Princeps per plenitudinem potestatis ex gravi causa (ut dictum etiam est n. 18.) dispensare potest in Sponsalibus, non itè Episcopus, cum ea dispensatio cedat in præjudicium tertij, ergo tenetur Episcopus tanquam Judex ordinarius læsæ parti succurrere. 4°. Hanc Sententiam suadet ipsa praxis totius orbis teste *Gutierrez apud König.*

72. Prob. 2. Pars 1°. quia *coactiones difficiles solent frequenter exitus habere. c. Requisivit cit.* 2°. Quia vis præcisa, & coactio absoluta non conducerent fini matrimonij, quem Judex unicè spectare debet; hic autem triplex est: nempe ratio Sacramenti significantis conjunctionis,

junct
facta
viole
acti

q. 2.

hoc

do,

si gla

imm

latio

4°. E

nem

evite

lita;

one a

vel p

cta n

num

7

filien

xisse

cogi

Spon

facile

terne

ideo

45.

ergo

mod

priu

Pala

junctionem Christi cum Ecclesiæ ex libero amore factam ; generatio prolis , quam contemnent violentè conjuncti ; fides conjugalis , quam coacti faciliè violabunt. *c. Omne 10. XXVII. q. 2. c. Fin. de condit. apposit.* 3°. Judex in hoc casu , magis favet actori , reum non cogendo , quàm si eum cogeret ; sicut faveret furioso , si gladium eidem denegaret : nam ex coactione imminerent eidem odia , rixæ , dissensiones , violatio fidei conjugalis , fuga compartis coactæ &c. 4°. Expedi etiam Ecclesiæ permittere dissolutionem Sponsalium tanquam minus malum , ut evitentur majora mala ex invitis nuptiis oriri solita ; si talia prævideantur. Sæpe etiam à coactione abstinere Judex debet , si mutatio interveniat , vel pericula , quibus prævisis Sponsalia contracta non fuissent , ut docet *Gobat de Sponsal. num. 129.*

73. Ob. 1. Contra 1^{am}. partem Concl. Resiliens à Sponsalibus videtur tantùm fictè contraxisse , ergo nè similiter fingat matrimonium , cogi non poterit. *¶ N. Antec.* Cum enim Sponsalia , saltèm coram testibus contracta , non faciliè fingi soleant ; quia talis fictio in foro externo fictori parùm prodesset , juxta dicta. *n. 13.* ideo præsumitur verè contraxisse. *c. Inspicimus 45. de R. J. in 6.* *¶ B. 2°. C. Ant. D. Conseq.* ergo cogi non poterit vi præcisâ , & absolutè *C. moderatè N.* Insuper cogi non debet nisi causâ priùs cognitâ judicialiter , ut docet cum pluribus *Palaus. n. 5.*

74. Ob. 2°. Matrimonia ex metu contracta nulla sunt juxta n. 43. Atqui per censuram extorta, essent ex metu cadente in virum constantem ut tanquam certum sentire videtur S. Th. in 4. d. 27. q. 2. a. 1. ad 2. ergo. R. ex metu injustè incusso nulla sunt C. justè incusso, & cui se contrahens priùs liberè subjecit N. Maj. & similiter D. Min. N. Conseq.

75. Ob. 3°. Sufficit, quòd injustè resiliens arrhas perdat; ergo non est opus aliâ coactione. R. N. Antec. hæ enim, ut inquit *Zæf. super cit. Decret. de Sponsal. n. 16.* non censentur appositæ hoc fine, ut earum commissione altera pars liberetur, sed in signum contractorum Sponsalium. Præterea arrhæ solent esse minoris momenti, & minùs curantur jam extraditæ, ità ut earum jactura non possit reluctantem sufficienter impellere.

76. Ob. 4°. *Capit. 2^m de Sponsal.*; nihil dicit de coactione, sed tantùm de monitione. ergo. R. Illud loqui de spontè resilientibus per mutuum consensum, sive *qui se ad invicem noluerint admittere*; quos sufficit monere de inconstantia. 2°. Satis coactionem indicat *cap. 10. cit.*

77. Ob. 5°. *Ex l. Stipulationes 72. §. Celsus ff. de V. O.* deciditur in obligationibus facti, neminem compelli, sed soluto interesse liberari. Ergo nec Sponsus cogendus est, dummodo damna, & interesse compenset. Resp. cum *Palao ex Soncino, & Glossa* legem non intelligendam de quibuscunque obligationibus, sed

fed tantum de iis, quæ æstimationem rei recipiunt; & hæ ex tacita voluntate contrahentium, non sunt ad factum præcisè, sed ad factum, vel interesse. Aliud est de factis, quæ nullo pretio compensari possunt, ut sunt Sponsalia, & matrimonium. Cæterum, etiam scriptum est: *Aliud pro alio invito creditori solvi non potest. l. mutuum 2. §. 1. ff. de Reb. Cred.*

78. Ob. 6°. Contra 2^m. partem. Possunt Sponsalia esse jurata, ergo saltè eo casu valebit vis præcisa. R. C. Antec. N. Conseq. ut patet ex cap. *Requisivit*, & C. *Ex literis*, quæ agunt de Sponsalibus juratis; unde c. *Ex literis* quod coactionem præcipit, benè subdit: Nisi rationabilis causa obstiterit: præstat nimirum tolerare perjurium, quàm alia mala graviora & stabilia ex invitis nuptiis oritura; imò nec perjurium propriè est, si quis rebus mutatis, non servet, quod juravit, quia cùm juraret, intendebat servare promissa.

QUÆSTIO VI.

An valeant Sponsalia ante septennium inita si malitia suppleat ætatem?

Ex num. 19.

79. **D**icitur malitia ætatem supplere, si ante septennium juxta num. 19. pro Sponsalibus requisitum, adsit usus rationis, peccati mortalis capax. Negativam tenent complures apud Sanchez, præsertim *Panormitanus*, quem ex Recentioribus sequuntur *Palau D. 1. p. 6.*

D 5

n. 8.